

Kjønnsbalanse i norske styrer

Publisert: 04.02.2024 kl 20:53

Oppdatert: 04.03.2024 kl 20:53

Lovkrav om kjønnsbalanse i norske styrer trådte i kraft 1. januar 2024. Reglene gjelder for foretak som har tre eller flere styremedlemmer. Foretak med inntekter (drifts- og finansinntekter) over MNOK 100 må oppfylle kravene innen utgangen av 2024. Regelverket innføres gradvis frem til 2028, for til slutt å gjelde for foretak med inntekter over MNOK 50 eller flere enn 30 ansatte.

[Hvilke foretaksformer gjelder reglene for?](#) [Hvilke foretak gjelder reglene for?](#) [Hvordan beregnes terskelverdiene?](#) [Overgang:](#)

Hvilke foretaksformer gjelder reglene for?

De nye reglene gjelder for aksjeselskaper, ansvarlige selskaper (ANS/DA) der samtlige deltakere er juridiske personer, visse stiftelser, samvirkeforetak og boligbyggelag, som har tre eller flere styremedlemmer.

Det er forskjellige terskelverdier for de ulike foretaksformene. Terskelverdiene måles per balansedagen for årsregnskapet og vil bli innført gradvis fra 2024 til 2028.

Fra før gjelder det regler om kjønnsbalanse i styrene blant annet for allmennaksjeselskaper, statsaksjeselskaper (eid av staten 100 %, direkte eller indirekte), statsforetak, kommunalt kontrollerte aksjeselskaper og stiftelser der det offentlige oppnevner samtlige styremedlemmer. Med unntak av allmennaksjeselskapene, omtales ikke disse foretaksformene i denne artikkelen.

Reglene gjelder per foretak (juridiske enhet) og ikke for konsern samlet sett.

Hvilke foretak gjelder reglene for?

Reglene gjelder som nevnt for foretak som har tre eller flere styremedlemmer. I tillegg til krav til kjønns sammensetning for aksjonærvalgte styremedlemmer, er det også krav til kjønns sammensetning for ansattevalgte styremedlemmer.

Når det for et foretak inntreer plikt til å oppfylle kravene til kjønns sammensetning, må kjønnsbalansen i styret være opprettet senest én måned etter at første ordinære generalforsamling/årsmøte etter balansedagen er avholdt. Allmennaksjeselskaper og stiftelser som er underlagt krav om kjønns sammensetning i styret har ingen tilsvarende frist. For disse skal kravene etterleves fra tidspunktet selskapet blir omfattet av reglene.

I perioden med overgangsbestemmelser (2024 - 2028) gjelder egne frister (se eget avsnitt nedenfor). For foretak som allerede er underlagt regler om kjønnsbalanse i styret, gjelder ingen overgangsregler for aksjonærvalgte styremedlemmer.

Aksjeselskaper

For aksjeselskaper er terskelverdiene samlede drifts- og finansinntekter over 50 millioner kroner eller flere enn 30 ansatte. Merk at det er «eller», ikke «og». Det innebærer at det er tilstrekkelig at én av tersklene er overskredet for at foretaket blir omfattet av reglene.

Ansvarlige selskaper

For ansvarlige selskaper gjelder reglene bare der samtlige deltakere i selskapet er juridiske personer. Terskelverdiene er som for aksjeselskaper.

Stiftelser

Reglene gjelder for tre kategorier av stiftelser:

- Næringsdrivende stiftelser
- Stiftelser som etter vedtektene har utdeling til formål
- Stiftelser der kommune eller fylkeskommune skal oppnevne minst ett styremedlem

Disse stiftelsene er omfattet av reglene om kjønnsbalanse, uavhengig av størrelsen på selskapets drifts- og finansinntekter og antall ansatte.

Samvirkeforetak

For samvirkeforetak er terskelverdiene de samme som for aksjeselskaper, men reglene gjelder også når foretaket har flere enn 500 medlemmer.

Allmennaksjeselskaper

For allmennaksjeselskapene gjelder reglene om kjønns sammensetningen i styret, som tidligere, uavhengig av inntekt og antall ansatte. Ellers er reglene i allmennaksjeloven om kjønnsbalanse i styret, i stor grad tilsvarende som for aksjeselskapene.

Boligbyggelag

For boligbyggelag er terskelverdiene de samme som for aksjeselskaper, men reglene gjelder også for boligbyggelag med flere enn 500 andelseiere.

Hvordan beregnes terskelverdiene?

Det vil kunne komme egne regler om hvordan drifts- og finansinntekter skal beregnes, men departementet har uttalt at for eksempel utbytte fra datterselskaper vil inngå i morselskapets drifts- og finansinntekter.

Ved beregning av ansatte gjelder det samme som ved de ansattes valg av styrerepresentanter. Det vil si at ansatte i mer enn halv stilling regnes som én ansatt, mens ansatte med mindre enn halv stilling teller med som en halv ansatt.

Overgangsbestemmelser

Overgang til de nye reglene er regulert i en egen [forskrift](#). I første omgang gjelder reglene for foretak med mer enn 100 millioner i samlede drifts- og finansinntekter. Disse foretakene må etterleve de nye reglene innen 31. desember 2024.

Hovedtrekkene i overgangsreglene:

Innføres	For
Senest 31. desember 2024	<ul style="list-style-type: none">• Foretak med mer enn 100 millioner kroner i samlede drifts- og finansinntekter
Senest 30. juni 2025	<ul style="list-style-type: none">• Foretak med flere enn 50 ansatte• Samvirkeforetak og boligbyggelag med mer enn 500 medlemmer eller andelseiere• Stiftelser som er næringsdrivende eller som har utdeling som formål, eller der en offentlig myndighet velger minst ett styremedlem

Senest 30. juni 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Foretak med flere enn 30 ansatte
Senest 30. juni 2027	<ul style="list-style-type: none"> • Foretak med mer enn 70 millioner kroner i samlede drifts- og finansinntekter
Senest 30. juni 2028	<ul style="list-style-type: none"> • Foretak med mer enn 50 millioner kroner i samlede drifts- og finansinntekter

For boligbyggelag med flere enn 1 000 andelseiere og samvirkeforetak med flere enn 1 000 medlemmer gjelder ikke disse overgangsbestemmelsene. Kjønnsbalansen må da være opprettet senest én måned etter ordinær generalforsamling/årsmøte våren 2024.

For samvirkeforetak med flere enn 1 000 medlemmer der ett av kjønnene utgjør mindre enn fem prosent av fysiske personer i medlemsmassen, må kravet til kjønnssammensetning være oppfylt senest 31. desember 2024.

Krav til kjønnssammensetning for aksjonærvalgte styremedlemmer

De nye reglene gjelder for foretak som har tre eller flere styremedlemmer, og får følgende virkning:

- Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.
- Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.
- Har styret sju medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.
- Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.
- Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.

De samme kravene til kjønnssammensetning gjelder også for varamedlemmer. Ordinære styremedlemmer og varamedlemmene skal betraktes som separate grupper ved vurdering av kjønnssammensetningen i styret.

Krav til kjønnssammensetning for ansattevalgte styremedlemmer

Det gjelder også krav til kjønnssammensetning der de ansatte velger styremedlemmer. Beregningen av kjønnsandelen blant ansattevalgte styremedlemmer og aksjonærvalgte styremedlemmer skal gjøres hver for seg.

Stiftelser

For stiftelser som er omfattet av reglene, lyder bestemmelsen at dersom det etter lov skal velges styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke alle disse ha samme kjønn. Det samme gjelder varamedlemmer. Dette gjelder likevel ikke dersom mer enn 80 % av samlet antall ansatte i stiftelsen på tidspunktet valget skjer har samme kjønn.

For stiftelser med flere enn 200 ansatte, skal kjønnssammensetningen blant styremedlemmer som etter lov velges av og blant de ansatte, oppfylle kravene til kjønnssammensetning som gjelder for aksjonærvalgte styremedlemmer. Tilsvarende gjelder for varamedlemmer. Likevel gjelder at dersom det velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse ha samme kjønn.

Allmennaksjeselskap, Samvirkeforetak og Boligbyggelag

For allmennaksjeselskaper, samvirkeforetak og boligbyggelag gjelder kravet til kjønnssammensetning når det skal velges to eller flere styremedlemmer av og blant de ansatte. Disse kan ikke ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmene. Det er likevel gjort et unntak for kjønnssammensetningen blant ansatterepresentanter i foretak hvor ett kjønn utgjør mer enn 80 % av antall ansatte i selskapet på tidspunktet valget skjer.

I allmennaksjeselskaper, samvirkeforetak og boligbyggelag med flere enn 200 ansatte er kravene til kjønnsbalansen blant ansattevalgte styremedlemmer de samme som blant de øvrige styremedlemmene, likevel slik at dersom det skal velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse ha samme kjønn. Unntaksregelen som gjelder dersom mer enn 80 %

har samme kjønn kommer ikke til anvendelse i slike tilfeller.

Aksjeselskap og ansvarlige selskap

For aksjeselskaper og ansvarlige selskaper gjelder kravet til kjønnsbalanse når de ansatte velger tre eller flere styremedlemmer. Kravet er at disse ikke kan ha samme kjønn.

Det er unntak fra kravet til kjønns sammensetning blant ansatterepresentantene og deres varamedlemmer, der ett kjønn utgjør mer enn 80 % av samlet antall ansatte på valgtidspunktet.

I selskaper med flere enn 200 ansatte er kravene til kjønnsbalansen blant de ansattevalgte styremedlemmene og deres varamedlemmer de samme som for de aksjonærvalgte. Dette gjelder også når ett kjønn utgjør mer enn 80 % av de ansatte.

Felles for alle foretaksformer

For samtlige foretaksformer er det slik at hvis de nye reglene trer i kraft i løpet av funksjonstiden for representanter valgt av og blant de ansatte, er det ikke nødvendig med nyvalg i overgangsperioden. Først når funksjonstiden løper ut må reglene etterleves ved valget. Kravet gjelder med andre ord fra det første ordinære valget som skjer etter de aktuelle tidspunktene i overgangsperioden (se tabellen ovenfor).

For allmennaksjeselskaper, enkelte stiftelser, boligbyggelag med flere enn 1 000 andelseiere og samvirkeforetak med flere enn 1 000 medlemmer er det ingen overgangsperiode, men prinsippet som er nevnt i forrige avsnitt gjelder – de nye reglene skal ikke gripe inn i de eksisterende valgperiodene. I disse selskapene (og samvirkeforetak som har 1 000 medlemmer eller mindre) som har flere enn 200 ansatte hvor styremedlemmer skal velges av og blant de ansatte, presiseres det i forskriften at kravene til kjønns sammensetning gjelder fra førstkommende ordinære valg. Dette gjelder også dersom førstkommende ordinære valg skal gjennomføres i 2025.

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

© KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.